സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 4 (കാശീഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 076

.. സ്കംദ ഉവാച .. ..

ശൃണുഷ്വ മൈത്രാവരുണേ പുരാകല്പേ രഥംതരേ ..

ഇതിഹാസ ഇഹാസീദ്യഃ പീഠേ വിരജസംജ്ഞിതേ .. 1 ..

ത്രിലോചനസ്യ പ്രാസാദേ മണിമാണിക്യനിർമിതേ ..

നാനാഭംഗി ഗവാക്ഷാഢ്യേ രത്നസാനാവിവായതേ .. 2 ..

കദാചിദപി കല്പാംതേ ദ്യോ ലോകേ ഭ്രംശതി ക്ഷയേ ..

പ്രോത്തംഭനം സ്തംഭ ഇവ ദത്തോ വിശ്വകൃതാ സ്വയമ് .. 3 ..

മരുത്തരംഗിതാഗ്രാഭിഃ പതാകാഭിരിതസ്തതഃ ..

സന്നിവാരയതീവേത്ഥമഘൌഘാന്വിശതോ മുനേ .. 4 ..

ദേദീപ്യമാന സൗവർണ കലശേന വിരാജിതേ ..

പാർവണേന ശശാംകേന ഖേദാദിവ സമാശ്രിതേ .. 5 ..

തത്ര പാരാവതദ്വംദ്വം വസേത്സ്വൈരം കൃതാലയമ് ..

പ്രാതഃസായം ച മധ്യാഹ്നേ കുർവന്നിത്യം പ്രദക്ഷിണമ് .. 6 ..

ഉഡ്ഡീയമാനം പരിതഃ പക്ഷവാതേരിതസ്തതഃ ..

രജഃപ്രാസാദസംലഗ്നം ദൂരീകുർവദ്ദിനേദിനേ .. 7 ..

ത്രിലോചനേതി സതതം നാമ ഭക്തൈരുദാഹൃതമ് ..

ത്രിവിഷ്ടപേതി ച തഥാ തയോഃ കർണാതിഥീ ഭവേത് .. 8 ..

ചതുർവിധാനി വാദ്യാനി ശംഭുപ്രീതികരാണ്യലമ് ..

തയോഃ കർണഗുഹാം പ്രാപ്യ പ്രതിശബ്ദം പ്രതന്വതേ .. 9 ..

മംഗലാരാർതികജ്യോതിസ്ത്രിസംധ്യം പക്ഷിണോസ്തയോഃ ..

നേത്രാംത നിർവിശന്നിത്യം ഭക്തചേഷ്ടാം പ്രദർശയേത് ..4.2.76.10..

പ്രാണയാത്രാം വിഹായാപി കദാചിത്സ്ഥിരമാനസൗ ..

നോഡ്ഡീയവാംഛിതം യാതഃ പശ്യംതൗ കൗതുകം ഖഗൗ .. 11 ..

തത്ര ഭക്തജനാകീർണം പ്രാസാദം പരിതോ മുനേ ..

തംഡുലാദി ചരംതൗ തൗ കുർവാതേ ച പ്രദക്ഷിണമ് .. 12 ..

ദേവദക്ഷിണദിഗ്ഭാഗേ ചതുഃസ്രോതസ്വിനീ ജലമ് ..

തൃഷാർതൗ ധയതോ വിപ്ര സ്നാതൗ ജാതു ചിദംഡജൗ .. 13 ..

തയോരിത്ഥം വിചരതോസ്ത്രിലോചനസമീപതഃ ..

അഗാദ്ബഹുതിഥഃ കാലോ ദ്വിജയോഃ സാധുചേഷ്ടയോഃ .. 14 ..

അഥ ദേവാലയസ്കംധേ ഗവാക്ഷാംതർഗതൗ ച തൗ ..

ശ്യേനേന കേനചിദ്ദൃഷ്ടൗ ക്രൂരദൃഷ്ട്യാ സുഖസ്ഥിതൗ .. 15 ..

തച്ച പാരാവതദ്വംദ്വം ശ്യേനഃ പരിജിഘൃക്ഷുകഃ ..

അവതീര്യാംബരാദാശു പ്രവിഷ്ടോന്യശിവാലയേ .. 16 ..

തതോ വിലോകയാമാസ തദാഗമവിനിർഗമൗ ..

കേന മാർഗേണ വിശതോ ദുർഗമേതൗ പതത്ത്രിണൗ .. 17 ..

കേനാധ്വനാ ച നിര്യാതഃ ക്വ കാലേ കുരുതശ്ച കിമ് ..

കഥം യുഗപദേ തൗ മേ ഗ്രാഹ്യൗ സ്വൈരം ഭവിഷ്യതഃ .. 18 ..

മധ്യേ ദുർഗപ്രവിഷ്ടൗ ച മമവശ്യാവിമൗ ന യത് ..

ഏകദൃഷ്ടിഃ ക്ഷണം തസ്ഥൗ ശ്യേന ഇത്ഥം വിചിംതയൻ .. 19 ..

അഹോ ദുർഗബലം പ്രാജ്ഞാഃ ശംസംത്യേവേതി ഹേതുതഃ ..

ദുർബലോപ്യാകലയിതും സഹസാരിർന ശക്യതേ ..4.2.76.20 ..

കരിണാം തു സഹസ്രേണ വരാശ്വാനാം ന ലക്ഷതഃ ..

തത്കർമസിദ്ധിർനൃപതേർദുർഗേണൈകേന യദ്ഭവേത് .. 21 ..

ദുർഗസ്ഥോ നാഭിഭൂയേത വിപക്ഷഃ കേനചിത്ക്വചിത് ..

സ്വതംത്രം യദി ദുർഗം സ്യാദമർമജ്ഞപ്രകാശിതമ് .. 22 ..

ഇതി ദുർഗബലം ശംസഞ്ശ്യേനോ രോഷാരുണേക്ഷണഃ ..

അസാധ്യസൗ കലരവൗ വീക്ഷ്യ യാതോ നഭോംഗണമ് .. 23 ..

അഥ പാരാവതീദക്ഷാ വിപക്ഷം പ്രേക്ഷ്യ പക്ഷിണമ് ..

മഹാബലം ദുർഗബലാ പ്രാഹ പാരാവതം പതിമ് .. 24 .. ..

കലരവ്യുവാച .. ..

പ്രിയ പാരാവത പ്രാജ്ഞ സർവകാമി സുഖാരവ ..

തവ ദൃഗ്വിഷയം പ്രാപ്തഃ ശ്യേനോയ പ്രബലോ രിപുഃ .. 25 ..

സാവജ്ഞം വാക്യമാകർണ്യ പാരാവത്യാഃ സ തത്പതിഃ ..

പാരാവതീമുവാചേദം കാ ചിംതേതി തവ പ്രിയേ .. 26 ..

.. പാരാവത ഉവാച .. ..

കതി നാമ ന സംതീഹ സുഭഗേ വ്യോമചാരിണഃ ..

കതി ദേവാലയേഷ്വേഷു ഖഗാ നോപവിശംതി ഹി .. 27 ..

കതി ചൈവ ന പശ്യംതി നൗ സുഖസ്ഥാവിഹ പ്രിയേ ..

തേഭ്യോ യദീഹ ഭേതവ്യം കുതോ നൗ തത്സുഖം പ്രിയേ .. 28 ..

രമസ്വ ത്വം മയാ സാർധം ത്യജ ചിംതാമിമാം ശുഭേ ..

അസ്യ ശ്യേനവരാകസ്യ ഗണനാപി ന മേ ഹൃദി .. 29 ..

ഇത്ഥം പാരാവതവചഃ ശ്രുത്വാ പാരാവതീ തതഃ ..

മൗനമാലംബ്യ സംതസ്ഥേ പത്യുഃ പാദാർപിതേക്ഷണാ .. 4.2.76.30 ..

ഹിതവർത്മോപദിശ്യാപി പ്രിയ പ്രിയചികീർഷയാ ..

സാധ്വ്യാ ജോഷം സമാസ്ഥേയം കാര്യം പത്യുർവചഃ സദാ .. 31 ..

അന്യേദ്യുരപ്യഥായാതഃ ശ്യേനോ പശ്യത്സ ദംപതീ ..

അപരിച്ഛിന്നയാ ദൃഷ്ട്യാ യഥാ മൃത്യുർഗതായുഷമ് .. 32 ..

അഥ മംഡലഗത്യാ സ പ്രാസാദം പരിതോ ഭ്രമൻ ..

നിരീക്ഷ്യ തദ്ഗതായാതൗ യാതോ ഗഗനമാർഗതഃ .. 33 ..

ഗതേഽഥ നഭസി ശ്യേനേ പുനഃ പാരാവതാംഗനാ ..

പ്രോവാച പ്രേയസീ നാഥ ദൃഷ്ടോ ദുഷ്ടസ്ത്വയാഽഹിതഃ .. 34 ..

തസ്യാ വാക്യം സമാകർണ്യ പുനഃ കലരവോബ്രവീത് ..

കിം കരിഷ്യത്യസൗ മുഗ്ധേ മമ വ്യോമവിഹാരിണഃ .. 35 ..

ദുർഗം ച സ്വർഗതുല്യം മേ യത്ര നാസ്ത്യരിതോ ഭയമ് ..

അയം ന താ ഗതീർവേത്തി യാ വേദാഹം നഭോംഗണേ .. 36 ..

പ്രഡീനോഡ്ഡീന സംഡീന കാംഡവ്യാഡകപാടികാഃ ...

സ്രംസനീ മംഡലവതീ ഗതയോഷ്ടാവുദാഹൃതാഃ .. 37 ..

യഥൈതാസ്വിഹ കൗശല്യം മയി പാരാവതി പ്രിയേ ..

ഗതിഷു ക്വാപി കസ്യാപി പക്ഷിണോ ന തഥാംബരേ .. 38 ..

സുഖേന തിഷ്ഠ കാ ചിംതാ മയി ജീവതി തേ പ്രിയേ ..

ഇതി തദ്വചനം ശ്രുത്വാ സാസ്ഥിതാ മൂകവത്സതീ .. 39 ..

അപരേദ്യുരപി ശ്യേനസ്തത്ര ഭാരശിലാതലേ ..

കിയദംതരമാസാദ്യോപവിഷ്ടോऽതിപ്രഹൃഷ്ടവത് ..4.2.76.40..

ആയാമം തത്ര സംസ്ഥിത്വാ തത്കുലായം വിലോക്യ ച ..

പുനർവിനിർഗതഃ ശ്യേനഃ സാപി ഭീതാബ്രവീത്പുനഃ ..41..

പ്രിയസ്ഥാനമിദം ത്യാജ്യം ദുഷ്ടദൃഷ്ടിവിദൂഷിതമ് ..

അസൗ ക്രൂരോതി നികടമുപവിഷ്ടോऽതിഹൃഷ്ടവത് .. 42 ..

സാവജ്ഞം സ പുനഃ പ്രാഹ കിം കരിഷ്യത്യസൗ പ്രിയേ ..

മൃഗാക്ഷീണാം സ്വഭാവോയം പ്രായശോ ഭീരുവൃത്തയഃ .. 43 ..

ഇതരേദ്യുരപി പ്രാപ്തഃ സ ച ശ്യേനോ മഹാബലഃ ..

തയോരഭിമുഖം തത്ര സ്ഥിതോ യാമ ദ്വയാവധി ..44..

പുനർവിലോക്യ തദ്വർത്മ ശീഘ്രം യാതോ യഥാഗതമ്..

ഗതേഥ ശകുനൗ തസ്മിൻസാ ബഭാഷേ വിഹംഗമീ.. ..45..

നാഥ സ്ഥാനാംതരം യാവോ മൃത്യുർനൗ നികടോത്ര യത് ..

പുനർദുഷ്ടേ പ്രണഷ്ടേസ്മിന്നാവാം സ്യാവഃ സുഖം പ്രിയ ..46..

പ്രിയ യസ്യ സപക്ഷസ്യ ഗതിഃ സർവത്ര സിദ്ധിദാ ..

സ കിം സ്വദേശരാഗേണ നാശം പ്രാപ്നോതി ബുദ്ധിമാൻ.. 47 ..

സോപസർഗം നിജം ദേശം ത്യക്ത്വാ യോന്യത്ര ന വ്രജേത് ..

സ പംഗുർനാശമാപ്നോതി കൂലസ്ഥിത ഇവ ദ്രുമഃ .. 48 ..

പ്രിയോദിതം നിശമ്യേതി സ ഭവിത്രീ ദശാർദിതഃ ..

സരീഢം പുനരപ്യാഹ പ്രിയേ മാ ഭൈഃ ഖഗാത്തതഃ .. 49 ..

അഥാപരസ്മിന്നഹനി സ ശ്യേനഃ പ്രാതരേവ ഹി ..

തദ്വാരദേശമാസാദ്യ സായം യാവത്സ്ഥിതോ ബലഃ .. 4.2.76.50 ..

അസ്താചലസ്യ ശിഖരം യാതേ ഭാനൗ ഗതേ ഖഗേ ..

കുലായാദ്ബാഹ്യമാഗത്യോവാച പാരാവതീ പതിമ് .. 51 ..

നാഥ നിർഗമനസ്യായം കാലഃ കാലോ്തിദൂരതഃ ..

യാവത്താവദ്വിനിര്യാഹി ത്യക്ത്വാ മാമപി സന്മതേ .. 52 ..

ത്വയി ജീവതി ദുഷ്പ്രാപ്യം ന കിംചിജ്ജഗതീതലേ ..

പുനർദാരാഃ പുനർമിത്രം പുനർവസു പുനർഗൃഹമ് .. .. 53 ..

യദ്യാത്മാ രക്ഷിതഃ പുംസാ ദാരൈരപി ധനൈരപി ..

തദാ സർവം ഹരിശ്ചംദ്രഭൂപേനേവേഹ ലഭ്യതേ .. 54 ..

അയമാത്മാ പ്രിയോ ബംധുരയമാത്മാ മഹദ്ധനമ് ..

ധമാർഥകാമമോക്ഷാണാമയമാത്മാർജകഃ പരഃ .. 55 ..

യാവദാത്മനി വൈ ക്ഷേമം താവത്ക്ഷേമം ജഗത്ത്രയേ ..

സോപി ക്ഷേമഃ സുമതിനാ യശസാ സഹ വാംഛ്യതേ .. 56 ..

യശോഹീനം തു യത്ക്ഷേമം തത്ക്ഷേമാന്നിധനം വരമ് ..

തദ്യശഃ പ്രാപ്യതേ പുംഭിർനീതിമാർഗപ്രവർതനേ .. 57 ..

അതോ നീതിപഥം ശ്രുത്വാ നാഥ സ്ഥാനാദിതോ വ്രജ ..

ന ഗമിഷ്യസി ചേത്പ്രാതസ്തതോ മേ സംസ്മരിഷ്യസി .. 58 ..

ഇത്യുക്തോപി സ വൈ പത്യാ പാരാവത്യാ സുമേധയാ ..

ന നിര്യയൗ പ്രതിസ്ഥാനാദ്ഭവിത്ര്യാ പ്രതിവാരിതഃ .. 59 ..

അഥോഷസി സമാഗത്യ ശ്യേനേന ബലിനാ തദാ ..

തന്നിർഗമാധ്വാ സംരുദ്ധഃ കിംചിദ്ഭക്ഷ്യവതാ മുനേ .. 4.2.76.60 ..

ദിനാനി കതിചിത്തത്ര സ്ഥിത്വാ ശ്യേനോ മഹാമതിഃ ..

പാരാവതമുവാചേദം ധിക്ത്വാം പൗരുഷവർജിതമ് .. 61 ..

കിംവാ യുധ്യസ്വ ദുർബുദ്ധേ കിംവാ നിര്യാഹി മേ ഗിരാ ..

ക്ഷുധാക്ഷീണോ മൃതഃ പശ്ചാന്നിരയം യാസ്യസി ധ്രുവമ്.. 62 ..

ദ്വൗ ഭവംതാവഹം ചൈകശ്ചലൗ ജയപരാജയൗ !.

സ്ഥാനാർഥം യുധ്യതഃ സത്ത്വാത്സ്വർഗോ വാ ദുർഗമേവ വാ .. 63 ..

പുരുപാർഥം സമാലംബ്യ യേ യതംതേ മഹാധിയഃ ..

വിധിരേവ ഹി സാഹായ്യം കുര്യാത്തത്സത്ത്വചോദിതഃ .. 64 ..

ഇത്ഥം സ ശ്യേനസംപ്രോക്തഃ പത്ന്യാപ്യുത്സാഹിതഃ ഖഗഃ ..

അയുധ്യത്തേന ശ്യേനേന സ്വദുർഗദ്വാരമാശ്രിതഃ .. 65 ..

ക്ഷുധിതസ്തൃഷിതഃ സോഥ ശ്യേനേന ബലിനാ ധൃതഃ ..

ചരണേന ദൃഢേനാശു ചംച്വാ സാപി ധൃതാ ഖഗീ.. 66 ..

താവാദായോഡ്ഡയാംചക്രേ ശ്യേനോ വ്യോമനി സത്വരമ് ..

ചിംതയദ്ഭക്ഷണസ്ഥാനമന്യപക്ഷിവിവർജിതമ് .. 67 ..

അഥ പത്ന്യാ കലരവഃ പ്രോക്തസ്തത്ര സുമേധയാ ..

വചോവമാനിതം നാഥ ത്വയാ മേ സ്ത്രീതി ബുദ്ധിതഃ .. 68 ..

അതോഽവസ്ഥാമിമാം പ്രാപ്തഃ കിം കുര്യാമബലായതഃ ..

അധുനാപി വചശ്ചൈകം കരോഷി യദി മേ പ്രിയ .. 65 ..

തദാ ഹിതം തേ വക്ഷ്യാമി കുരു ചൈവാവിചാരിതമ് ..

മമൈകവാക്യകരണാത്സ്ത്രീജിതോ ന ഭവിപ്യസി .. 4.2.76.70 ..

യാവദാസ്യഗതാസ്മ്യസ്യ യാവത്ഖസ്ഥോ ന ഭൂമിഗഃ ..

താവദാത്മവിമുക്ത്യൈവമരേഃ പാദം ദൃഢം ദശ ...71...

ഇതി പത്നീവചഃ ശ്രുത്വാ തഥാ സ കൃതവാൻഖഗഃ ..

സപീഡിതോ ദൃഢം പാദേ ശ്യേനശ്ചീത്കൃതവാൻബഹു .. 72 ..

തേന ചീത്കരണേനാഥ മുക്താ സാ മുഖസംപുടാത്..

പാദാംഗുലി ശ്ലഥത്വേന സോപി പാരാവതോഽപതത്.. 73 ..

വിപദ്യപി ച ന പ്രാജ്ഞൈഃ സംത്യാ ജ്യഃ ക്വചിദുദ്യമഃ ..
ക്വ ചംചുപുടസ്തസ്യ ക്വ ച തത്പാദപീഡനമ് ..74..
ക്വ ച ദ്വയോസ്തഥാഭൂതാ ദരേർമോക്ഷണമദ്ഭുതമ് ..
ദുർബലേപ്യുദ്യമവതി ഫലം ഭാഗ്യം യതോഽർപയേത് .. .. 75 ..
തസ്മാദ്ഭാഗ്യാനുസാരേണ ഫലത്യേവ സദോദ്യമഃ ..
പ്രശംസംത്യുദ്യമം ചാതോ വിപദ്യപി മനീഷിണഃ .. 76 ..
അഥ തൗ കാലയോഗേന വിപന്നൗ സരയൂതടേ ..
മുക്തിപുര്യാമയോധ്യായാമേകോ വിദ്യാധരോഽഭവത് .. 77 ..
മൃതാനാം യത്ര ജംതൂനാം കാശീപ്രാപ്തിർഭവേദ്ധ്രുവമ് ..
മംദാരദാമതനയോ നാമ്നാ പരിമലാലയഃ .. 78 ..
അനേകവിദ്യാനിലയഃ കലാകൗശലഭാജനമ്..
കൗമാരം വയ ആസാദ്യ ശിവഭക്തിപരോഭവത് .. 79 ..
നിയമം ചാതിജഗ്രാഹ വിജിതേംദ്രിയമാനസഃ ..
ഏകപത്നീവ്രതം നിത്യം ചരിഷ്യാമീതി നിശ്ചിതമ്.. 4.2.76.80 ..
പരയോഷിത്സമാസക്തിരായുഃ കീർതി ബലം സുഖമ് ..
ഹരേത്സ്വർഗ ഗതിം ചാപി തസ്മാത്താം വർജയേത്സുധീഃ .. 81 ..
അപരം ചാപി നിയമം സ ശുചിഷ്മാൻസമാദദേ ..
ഗതജന്മാംതരാഭ്യാസാത്ത്രിലോചനസമാശ്രയാത് .. 82 ..
സമസ്തപുണ്യനിലയം സമസ്താർഥപ്രകാശകമ് ..
സമസ്തകാമജനകം പരാനംദൈകകാരണമ് .. .. 83 ..
യാവച്ഛരീരമരുജം യാവന്നേംദ്രിയവിപ്ലവഃ ..
താവത്ത്രിലോചനം കാശ്യാമനർച്യാശ്നാമി നാണ്വപി ..84..
ഇത്ഥം മാംദാരദാമിഃ സ നിത്യം പരിമലാലയഃ ..
കാശ്യാം ത്രിവിഷ്ടപം ദ്രഷ്ടും സമാഗച്ഛേത്പ്രയത്നവാൻ .. 85 ..
പാരാവത്യപി സാ ജാതാ രത്നദീപസ്യ മംദിരേ ..
നാഗരാജസ്യ പാതാലേ നാമ്നാ രത്നാവലീതി ച .. 86 ..

സമസ്തനാഗകന്യാനാം രൂപശീലകലാഗുണൈഃ ..

ഏകൈവ രത്നഭൂതാസീദ്രത്നദീപോരഗാത്മജാ .. 87 ..

തസ്യാ സഖീദ്വയം ചാസീദേകാ നാമ്നാ പ്രഭാവതീ ..

കലാവതീ തഥാന്യാ ച നിത്യം തദനുഗേ ഉഭേ .. 88..

സ്വദേഹാദനപായിന്യൗ ഛായാകാംതീ യഥാ തയാ ..

തേ ദ്വേ സഖ്യാവഭൂതാംഹി രത്നാവല്യാ ഘടോദ്ഭവ .. 89 ..

സാ തു ബാല്യേ വ്യതിക്രാംതേ കിംചിദുദ്ഭിന്നയൗവനാ ..

ശിവഭക്തം സ്വപിതരം ദൃഷ്ട്വാ നിയമമഗ്രഹീത് .. 4.2.76.90 ..

പിതസ്ത്രിലോചനം കാശ്യാമർചയിത്വാ ദിനേദിനേ ..

ആഭ്യാം സഖീഭ്യാം സഹിതാ മൗനം ത്യക്ഷ്യാമി നാന്യഥാ .. .. 91 ..

ഏവം നാഗകുമാരീ സാ സഖീദ്വയസമന്വിതാ ..

ത്രിലോചനം സമഭ്യർച്യ ഗൃഹാനഹരഹോവ്രജേത് .. 92 ..

ദിനേദിനേ സാ പ്രത്യഗ്രൈഃ കുസുമൈരിഷ്ടഗംധിഭിഃ ..

സുവിചിത്രാണി മാല്യാനി പരിഗുംഫ്യാർചയേദ്വിഭുമ് .. 93 ..

തിസ്രോപി ഗീതം ഗായംതി ലസദ്ഗാംധാരസുംദരമ് ..

രാസമംഡലഭേദേന ലാസ്യം തിസ്രോപി കുർവതേ .. 94 ..

വീണാവേണുമൃദംഗാംശ്ച ലയതാലവിചക്ഷണാഃ ..

വാദയംതി മുദാ യുക്താസ്തിസ്രോപീശ്വരസന്നിധൗ ..95..

ഇത്ഥമാരാധയംതീശം തിസ്രോ നാഗകുമാരികാഃ ..

വിചിത്രഗംധമാലാഭിഃ സംമാർജനവിലേപനൈഃ .. 96 ..

ഏകദാ മാധവേ മാസി തൃതീയായാമുപോഷിതാഃ ..

രാത്രൗ ജാഗരണം കൃത്വാ നൃത്യഗീതകഥാദിഭിഃ .. 97 ..

പ്രാതശ്ചതുർഥീം സ്നാത്വാഥ തീർഥം പൈലിപിലേ ശുഭേ ..

ത്രിലോചനം സമർച്യാഥ പ്രസുപ്താ രംഗമംഡപേ .. 98 ..

സുപ്താസു താസു ബാലാസു ത്രിനേത്രഃ ശശിഭൂഷണഃ ..

ശുദ്ധകർപൂരഗൗരാംഗോ ജടാമുകുടമംഡലഃ .. 99 ..

തമാലനീലസുഗ്രീവഃ സ്ഫുരത്ഫണിവിഭൂഷണഃ ..

വാമാർധവിലസച്ഛക്തിർനാഗയജ്ഞോപവീതവാൻ ...4.2.76.100..

തസ്മാദേവ വിനിഷ്ക്രമ്യ ലിംഗാത്പന്നഗമേഖലാത് ..

ഉവാച ച തതോ ബാലാ വിഭുരുത്തിഷ്ഠതേതി സഃ .. 1 ..

ഉത്ഥായ താ വിനിർമാർജ്യ ലോചനേ ശ്രുതിസംഗതേ ..

അംഗമോടനവത്യശ്ച ജൃംഭാഭിഃ ക്വണിതാനനാഃ .. 2 ..

യാവത്പശ്യംതി പുരതഃ സംഭ്രമാപന്നമാനസാഃ ..

അതർകിതാഗമസ്താവത്താഭിർദൃഷ്ടസ്ത്രിലോചനഃ ..3..

വവംദുരഥ താ ബാലാ ജ്ഞാത്വാ ലക്ഷ്മഭിരീശ്വരമ് ..

തുഷ്ടുവുശ്ച പ്രഹൃഷ്ടാസ്യാഃ സന്നകംഠ്യോതിഗദ്ഗദമ്.. .. 4 ..

ജയശംഭോ ജയേശാന ജയ സർവഗ സർവദ ..

ജയ ത്രിപുരസംഹർതർജയാംധകനിഷൂദന .. 5 ..

ജയ ജാലംധരഹര ജയ കംദർപദർപഹൃത് ..

ജയ ത്രൈലോക്യജനക ജയ ത്രൈലോക്യവർധന .. 6 ..

ജയ ത്രൈലോക്യനിലയ ജയ ത്രൈലോക്യവംദിത ..

ജയ ഭക്തജനാധീന ജയ പ്രമഥനായക .. 7 ..

ജയ ത്രിപഥഗാപാഥഃ പ്രക്ഷാലിതജടാതട ..

ജയ ചംദ്രകലാജ്യോതിർവിദ്യോതിതജഗത്ത്രയ .. 8 ..

ജയ സർപഫണാരത്ന പ്രഭാഭാസിതവിഗ്രഹ ..

ജയാദ്രിരാജതനയാ തപഃക്രീതാർധദേഹക .. 9 ..

ജയ ശ്മശാനനിലയ ജയ വാരാണസീപ്രിയ ..

ജയാനംദവനാധ്യാസി പ്രാണിനിർവാണദായക .. 4.2.76.110 ..

ജയ വിശ്വപതേ ശർവ ശർവരീപരിവർജിത ..

ജയ നൃത്യപ്രിയേശോഗ്ര ജയ ഗീതവിശാരദ .. 11 ..

ജയ പ്രണവസദ്വാസ ജയ ധാമ മഹാനിധേ ..

ജയ ശൂലിന്വിരൂപാക്ഷ ജയ പ്രണതസർവദ .. 12 ..

വിധിഃ സർവവിധിജ്ഞോപി ന ത്വാം സ്തോതും വിചക്ഷണഃ ..

വാചോ വാചസ്പതേർനാഥ ത്വത്സ്തുതൗ പരികുംഠിതാഃ .. 13 ..

വിദംതി വേദാഃ സർവജ്ഞ ന ത്വാം നാഥ യഥാർഥതഃ ..

മനതീഹ മനോ ന ത്വാമനംതം ചാദിവർജിതമ് .. 14 ..

നമസ്തുഭ്യം നമസ്തുഭ്യം നമസ്തുഭ്യം നമോനമഃ ..

ത്രിലോചന നമസ്തുഭ്യം ത്രിവിഷ്ടപ നമോസ്തു തേ .. 15 ..

ഇത്യുക്ത്വാ ദംഡവദ്ഭൂമൗ പ്രണിപേതുഃ കുമാരികാഃ ..

അഥോത്ഥാപ്യ കുമാരീസ്താഃ പ്രോവാച ശശിഭൂഷണഃ .. 16..

സുതോ മംദാരദാമ്നശ്ച നാമ്നാ പരിമലാലയഃ ..

പതിർവിദ്യാധരവരോ ഭവതീനാം ഭവിഷ്യതി .. 17 ..

ചിരം വിദ്യാധരേ ലോകേ ഭോഗാൻഭുക്ത്വാ സമംതതഃ ..

തതോ നിർവേദമാപന്നാഃ കാശീസിദ്ധിമവാപ്സ്യഥ .. .. 18 ..

യൂയം തിസ്രോപി മേ ഭക്താഃ സ ച വിദ്യാധരോ യുവാ ..

ചത്വാരോപ്യേത ഏവാത്ര പ്രതിമോക്ഷമവാപ്സ്യഥ .. 19 ..

ജന്മാംതരേപി മേ സേവാ ഭവതീഭിശ്ച തേന ച ..

വിഹിതാ തേന വോ ജന്മ നിർമലം ഭക്തിഭാവിതമ് .. 4.2.76.120 ..

ഏതച്ച ഭവതീ സ്തോത്രം യഃ പഠിഷ്യതി മേ പുരഃ ..

തസ്യ കാമം പ്രദാസ്യാമി ഭവതീനാമിവ സ്ഫുടമ് .. 21 ..

ത്യജേത്ക്ഷപാകൃതം പാപം ശുചിഃ പ്രാതഃ പഠന്നരഃ ..

ദിവാകൃതമലം ഹംതി സായം പഠനതഃ സ്ഫുടമ് ..22..

ഇത്യുക്തവതി ദേവേശേ താഃ കന്യാ ഹൃഷ്ടമാനസാഃ ..

പ്രണമ്യ പ്രോചുരീശാനം പ്രബദ്ധകരസംപുടാഃ .. .. 23 ..

നാഗകന്യാ ഊചുഃ .. ..

പൃച്ഛാമോ ബ്രൂഹി നോ നാഥ കരുണാകര ശംകര ..

ജന്മാംതരേ കഥം സേവാ ചതുർഭിർഭവതഃ കൃതാ .. 24 ..

ഭവപ്രാഗ്ഭവ വൃത്താംതം തസ്യാപി സുകൃതാത്മനഃ ..

അസ്മാകമപി ചാഖ്യാഹി കൃപാം കുരു കൃപാനിധേ ..25..

ഇതി ശ്രുത്വാ പ്രണയതോ ബാലോദീരിതമീശിതാ ..

പ്രോവാച താസാം തസ്യാപി ഭവാംതരവിചേഷ്ടിതമ് .. .. 26 ..

.. ഈശ്വര ഉവാവ .. ..

ശൃണുധ്വം നാഗതനയാസ്തിസ്രോപി ഹി സമാഹിതാഃ ..

പ്രാഗ്ഭവേ ഭവതീനാം ച തസ്യാപി കഥയാമ്യഹമ് .. 97 ..

ഏഷാ രത്നാവലീ പൂർവമാസീത്പാരാവതീ ഖഗീ ..

സ ച വിദ്യാധരവരഃ പതിരസ്യാഃ ഖഗോഭവത് .. 28 ..

പ്രാസാദേത്ര മമൈതാഭ്യാമുഷിതം സുചിരം സുഖമ്..

രജഃപ്രാസാദസംലഗ്നം നുന്നം പക്ഷാനിലൈഃ പുനഃ .. 29 ..

ഉപരിഷ്ടാദധസ്താച്ച കൃതാ ബഹ്വ്യഃ പ്രദക്ഷിണാഃ ..

വ്യോമ്നാ സംചരമാണാഭ്യാം സംചരദ്ഭ്യാം മമാജിരേ .. 4.2.76.130 ..

സ്നാതം ചതുർനദേ തീർഥേ പീതം തത്രാംബു ചാസകൃത് ..

ആഭ്യാം കലരവാഭ്യാം ച കൃതഃ കലരവോ മുദേ .. 31 ..

ഏതാഭ്യാം സ്ഥിരചേതോഭ്യാം മുദിതാഭ്യാമതീവ ഹി ..

ദൃഷ്ടാനി കൗതുകാന്യത്ര മമ ഭക്തൈഃ കൃതാനി വൈ ..32..

അമൂഭ്യാം ബഹുശോ ദൃഷ്ടാ മമ മംഗലദീപികാഃ ..

പീതം ശ്രുതിപുടാഭ്യാം ച മമ നാമാക്ഷരാമൃതമ് .. 33 ..

തിര്യഗ്യോനിപ്രഭാവേന ന മൃതൗ മമ സന്നിധൗ ..

മൃതം പുര്യാമയോധ്യായാം കാശീപ്രാപ്തികൃതി ധ്രുവമ് .. 34 ..

അയോധ്യാനിധനാദേഷാ രത്നദീപസുതാഭവത് ..

പതിഃ പാരാവതോഽസ്യാഃ സ ജാതോ വിദ്യാധരാംഗജഃ ..35..

ഏഷാ പ്രഭാവതീ നാഗീ നാഗരാജസ്യ പദ്മിനഃ ..

ഇഹ ജന്മനി കന്യാസീത്പൂർവം ജന്മ ബ്രവീമി വഃ ..36..

ത്രിശിഖസ്യോരഗേംദ്രസ്യ സുതാ ചേയം കലാവതീ ..

ഏതസ്യാ അപി വൃത്താംതം നിശാമയത വച്മ്യഹമ്.. 37 ..

ഭവാംതരേ തൃതീയേ(്)തഃ കന്യേ ചാരായണസ്യ ഹ ..

ആസ്താം മഹർഷേഃ ശീലാഢ്യേ പ്രേമവത്യൗ പരസ്പരമ് ..38..

പിത്രാ ചാരായണേനാപി താഭ്യാം സംപ്രേരിതേന തേ ..

ആമുഷ്യായണ പുത്രായ ദത്തേ നാരായണായ ഹി ..39..

അപ്രാപ്തയൗവനഃ സോഥ സമിദാഹരണായ വൈ ..

ഗതോ വിധിവശാദ്ദഷ്ടോ ദംദശൂകേന കാനനേ ..4.2.76.140..

ഭവാനീഗൗതമീ നാമ്ന്യോ തേ തു ചാരായണാംഗജേ ..

വൈധവ്യ ദുഃഖമാപന്നേ ദൈന്യഗ്രസ്തേ ബഭൂവതുഃ .. 41 ..

അതഏവ പ്രയത്നേന പരിണേതാ വിവർജയേത് ..

ദേവതാസരിദാഹ്വാനാം കന്യാ പാണിഗ്രഹേ സുധീഃ .. 42 ..

അഥർഷേഃ കസ്യചിദ്ദൈവാദാശ്രമേ പരമാദ്ഭുതേ ..

രംഭാഫലാന്യദത്താനി മോഹാജ്ജഗൃഹതുസ്തദാ ..43..

കൃത്വാ മാസോപവാസാദി വ്രതാനി ബ്രാഹ്മണാംഗജേ ..

അവാപ്യ നിധനം കാലാച്ഛാഖാമൃഗ്യൗ ബഭൂവതുഃ .. 44 ..

ഫലചൗര്യവിപാകേന വാനരീത്വം തയോരഭൂത് ..

ശീലരക്ഷണധർമേണ കാശ്യാം ജനിമവാപതുഃ ..45..

സ ച നാരായണോ വിപ്രഃ പിതൃശുശ്രൂഷണവ്രതഃ..

ദഷ്ടോപി ദംദശൂകേന കാശ്യാം പാരാവതോഭവത് .. 46 ..

ഏവം ഭവാംതരേചാസീദേതയോഃ പതിരേഷ കഃ ..

തിസൃണാം ഭവതീനാം ച ഭാവീ ഭർതാധുനാപി ഹി .. 47 ..

പ്രാസാദസ്യാസ്യ പാർശ്വേ തു ന്യഗ്രോധസ്തു മഹാനഭൂത് ..

തസ്മിഞ്ശാഖിനി ശാഖാഢ്യേ ശാഖാമൃഗ്യൗ ബഭൂവതുഃ .. 48 ..

ചതുഃസ്രോതസ്വിനീ തീർഥേ ക്രീഡയാ ച മമജ്ജതുഃ ..

പപതുശ്ചാപി പാനീയം തസ്മിംസ്തീർഥം തൃഷാതുരേ .. 49 ..

ജാതിസ്വഭാവചാപല്യാത്ക്രീഡംത്യൗ ച പ്രദക്ഷിണമ് ..

ചക്രതുർബഹുകൃത്വശ്ച ലിംഗം ദദൃശതുർബഹു .. 4.2.76.150 ..

വിചരംത്യാവിതി സ്വൈരം തത്ര ന്യഗ്രോധ സന്നിധൗ ..
കേനചിദ്യോഗിവേഷേണ പാശേന ച നിയംത്രിതേ .. 51 ..
ഭിക്ഷാർഥം ശിക്ഷിതേ തേന തദുത്പ്ലുത്യാദി നർതനമ്..
അഥ തേ ക്വാപി മർകട്യൗ കാലധർമവശംഗതേ.. .. 52 ..
കാശീവാസജ പുണ്യേന ത്രൈലോചന്യാനുസേവയാ ..
പ്രാദക്ഷിണ്യാദിരൂപിണ്യാ ജാതേ നാഗസുതേ ഇതി ..53..
അധുനാ തം പതിം പ്രാപ്യ വിദ്യാധരകുമാരകമ് ..
നിർവിശ്യ സ്വർഗഭോഗാംശ്ച കാശ്യാം നിർവൃതിമേഷ്യഥ .. 54 ..
യദല്പമപി വൈ കാശ്യാം കൃതം കർമ ശുഭാവഹമ് ..
തസ്യ മോക്ഷഃ പരീപാകോ നിശ്ചിതം മദനുഗ്രഹാത് ..55..
ത്രിലോക്യാ അപി സർവസ്യാഃ ശ്രേഷ്ഠാ വാരാണസീ പുരീ ..
തതോപി ലിംഗമോംകാരം തതോപ്യത്ര ത്രിലോചനമ് ..56..
തിഷ്ഠമാനോത്ര ലിംഗേഹം ഭക്തമുക്തിം ദിശാമ്യഹമ് ..
തതഃ സർവപ്രയത്നേന കാശ്യാം പൂജ്യസ്ത്രിലോചനഃ .. 57 ..
ഇത്യുക്ത്വാ ദേവദേവേശസ്തത്പ്രാസാദാംതരം വിശത് ..
അവാച്യരൂപമാസാദ്യ സ്ഥൂലം ത്രിഭുവനാദപി .. 58 ..
താശ്ച സ്വം സ്വം പദം പ്രാപ്യ തദ്വൃത്താംതമശേഷതഃ ..
സ്വമാതൃപുരതശ്ചോക്ത്വാ കൃതകൃത്യാ ഇവാഭവൻ..59..
ഏകദാ മാധവേ മാസി മഹായാത്രാ സമാഗതാ ..
വിദ്യാധരാസ്തഥാ നാഗാ മിലിതാഃ സപരിച്ഛദാഃ ..4.2.76.160..
വിരജസ്കേ മഹാക്ഷേത്രേ ത്രിലോചനസമീപതഃ ..
ദേവസ്യ വരദാനാച്ച പൃഷ്ട്വാന്യോന്യം കുലാവലീമ് ..61..
വിദ്യാധരായ താ നാഗൈഃ കന്യാസ്തിസ്രോപി കല്പിതാഃ ..
മംദാരദാമാ സംതുഷ്ടഃ പ്രാപ്യ തച്ച സ്നുഷാത്രയമ്.. 62 ..
രത്നദീപശ്ച നാഗേംദ്രഃ പദ്മീ ച ഭുജഗേശ്വരഃ ..
ത്രിശിഖോപി ഫണീംദ്രശ്ച ഹൃഷ്ടാ ഏതേ ത്രയോപി ച .. 63 ..

ജാമാതരം സമാസാദ്യ ശുഭം പരിമലാലയമ് ..

അന്യോന്യം സ്വജനാസ്തേ തു മുദാ വികസിതേക്ഷണാഃ .. 64 ..

വിവാഹോത്സവ മാകല്പ്യ സ്വം സ്വം ഭുവനമാവിശൻ ..

ത്രിലോചനസ്യ ലിംഗസ്യ വർണയംതോതിഗൗരവമ് .. 65 ..

സ ച വിദ്യാധരഃ ശ്രീമാന്നാഗീഭിർവിപുലം സുഖമ് ..

ഭുക്ത്വാ വാരാണസീം പ്രാപ്യ സംസേവ്യാഥ ത്രിലോചനമ് .. 66 ..

ഗായൻഗീതം സുമധുരം നാഗീഭിഃ സഹിതഃ കൃതീ ..

ആത്മാനം ചാതിസംസ്മൃത്യ മധ്യേ ലിംഗം ലയം ഗതഃ .. 67 ..

.. സ്കംദ ഉവാച .. ..

ത്രിലോചനസ്യ മഹിമാ കലൗ ദേവേന ഗോപിതഃ ..

അതോല്പസത്ത്വാ മനുജാ ന തല്ലിംഗമുപാസതേ .. 68 ..

ത്രിലോചനകഥാമേതാം ശ്രുത്വാ പാപാന്വിതോപ്യഹോ ..

വിപാപ്മാ ജായതേ മർത്യോ ലഭതേ ച പരാം ഗതിമ് .. 169 .. ..

ഇതി ശ്രീസ്കാംദേ മഹാപുരാണ ഏകാശീതിസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ചതുർഥേ കാശീഖംഡ ഉത്തരാർധേ ത്രിലോചനപ്രഭാവോനാമ ഷട്സപ്തതിതമോ്ധ്യായഃ .. 76 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_4_(കാശീഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ_076&oldid=364659" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്